

Dosarul nr. 2rc-78/22
2-21057616-01-2rc-12072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud. A. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud. L. Pruteanu, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

DECIZIE

27 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de reprezentantul Gospodăriei Țărănești „Marcauțan Alexandru Mihail”, avocatul Iulian Pascari,

în cauza civilă, în procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” împotriva Gospodăriei Țărănești „Marcauțan Alexandru Mihail” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Gospodăria Țărănească „Marcauțan Alexandru Mihail” ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

constată:

La 16 aprilie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Gospodăriei Țărănești „Marcauțan Alexandru Mihail” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 octombrie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, acțiunea s-a admis parțial. S-a încasat de la GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” în contul SRL „Vadalex-Agro” suma de 44 011,44 lei cu titlu de datorie rezultată din contractul de vânzare-cumpărare nr. 3F-BA 19 din 09 martie 2017. S-a încasat de la GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” în contul SRL „Vadalex-Agro” suma de 14 919,88 lei cu titlu de penalitate de întârziere, calculată pentru perioada 25 decembrie 2020-16 aprilie 2021. S-a încasat de la GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” în contul SRL „Vadalex-Agro” suma de 1 767,93 lei cu titlu de taxă de stat, suma de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 305 lei cu titlu de alte cheltuieli. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 16 noiembrie 2021, GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii din 13 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

La 20 iunie 2022, reprezentantul GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail”, avocatul Iulian Pascari a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului reprezentantul recurentei a indicat că, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Vadalex-Agro” împotriva GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, respectiv despre examinarea cauzei și pronunțarea dispozitivului hotărârii din 13 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” nu a fost înștiințată.

A menționat că, potrivit Programul integrat de gestionare a dosarelor, hotărârea primei instanțe a fost publicată la 18 octombrie 2021, a fost înregistrată la 01 decembrie 2021 și ulterior publicată la 31 martie 2022, din care motiv consideră că GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” nu a omis termenul depunerea a cererii de apel.

Reprezentantul recurentei a comunicat că, scrisoarea de expediere a copiei dispozitivului hotărârii primei instanțe a fost recepționată de către GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” la 21 octombrie 2021, iar dispozitivul hotărârii a fost publicat la 18 octombrie 2021.

A subliniat că, dacă GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” participa la pronunțarea dispozitivului hotărârii din 13 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, avea obligația să se conformeze termenului de 30 zile prevăzut de lege, însă aceasta a aflat despre hotărâre la 21 octombrie 2021, care a fost publicată la 18 octombrie 2021 conform art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Reprezentantul recurentului a susținut că, deși instanța de apel a constatat că la materialele cauzei se regăsește o confirmare expediată în adresa GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail”, potrivit avizului de recepție anexat la materialele cauzei se confirmă că ultima a primit dispozitivul hotărârii din 13 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, la 21 octombrie 2021.

A atras atenția asupra faptului că GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” a fost privat de posibilitatea de a-și formula și argumenta poziția prin depunerea cererii de apel, în raport cu cererea înaintată, fiind în imposibilitate de a-și expune punctul de vedere asupra problemelor de fapt și de drept legate de cauza civilă, fapt pe care îl consideră un motiv de restabilire a termenului de depunere a cererii de apel nemotivate.

La 12 iulie 2022 în adresa participanților la proces a fost expediată copia recursului declarat de reprezentantul GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail”, avocatul Iulian Pascari, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 110).

Prin referința de 20 iulie 2022, SRL „Vadalex-Agro”, reprezentată de avocatul Andrei Pordan a solicitat respingerea recursului ca fiind nefondat și neîntemeiat.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 08 iunie 2022 la adresa electronică a reprezentantului recurentului, fapt confirmat prin extrasul poștei electronice a instanței de apel. (f.d. 90)

Astfel, recursul declarat la 20 iunie 2022 este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 13 octombrie 2021 Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a admis parțial acțiunea depusă de SRL „Vadalex-Agro” împotriva GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 16 noiembrie 2022 GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” a depus cerere de apel nemotivată, totodată indicând că motivarea suplimentară o va prezenta în instanța de apel, însă fără a solicita repunerea în termen a apelului.

Ca urmare, prin încheierea din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail”, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 13 octombrie 2021, iar cererea de apel nemotivată a fost depusă de către GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” abia la 16 noiembrie 2021, termenul-limită de depunere a apelului fiind data de 12 noiembrie 2021 inclusiv (vineri).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz, se constată că apelul a fost depus de către GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” peste termenul legal de atac, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal. Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din Codul de procedură civilă, care imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei, cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail”, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuia să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege. Or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelanta să înainteze personal această solicitare.

Legislația procesual civilă în vigoare cert stipulează că indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul

de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Mai mult ca atât, GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” a cunoscut că prezenta cauză civilă va fi examinată în procedura scrisă de examinare a cererilor cu valoare redusă, fără participarea părților în proces, recepționând încă la 18 iunie 2021 încheierea primei instanțe din 17 mai 2021, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție a corespondenței (f.d. 51-52).

De asemenea, la 15 octombrie 2021, conform scrisorii de expediere din 13 octombrie 2021, instanța de fond a expediat la adresa poștală a recurenteii, dispozitivul hotărârii din 13 octombrie 2021 (f.d. 63).

Circumstanțele menționate, denotă faptul că GȚ „Marcauțan Alexandru Mihail” a cunoscut că prezenta cauză se află pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, însă cu toate acestea, contrar dispozițiilor art. 362 din Codul de procedură civilă, ultimul nu și-a valorificat dreptul de a efectua actul de procedură în termenul legal și nici nu a solicitat repunerea în termen prin prisma art. 116 din Codul de procedură civilă.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Ținând cont de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept întemeiată și legală încheierea din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil

adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de reprezentantul Gospodăriei Țărănești „Marcauțan Alexandru Mihail”, avocatul Iulian Pascari.

Se menține încheierea din 28 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, în procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” împotriva Gospodăriei Țărănești „Marcauțan Alexandru Mihail” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic